

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὡς μεταβλητὰ τῆς Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος

Τοῦ Ι. Α. Παπαζάχου

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις μιᾶς χώρας εἶναι κατ' ἀρχὴν αὐξουσα συνάρτησις τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας τῆς. Αἱ ποσοτικαὶ καὶ ποιοτικαὶ μεταβολαὶ τῆς βιομηχανίας ἀποτελοῦν τὸ «κινουὺν αἴτιον» τῶν ἀντιστοίχων μεταβολῶν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Διὰ τῆς παρούσης ἐργασίας ἐπιχειροῦμεν μίαν ἀνάλυσιν ὠρισμένων οἰκονομικῶν μεγεθῶν τῆς βιομηχανίας καὶ προσπαθοῦμεν νὰ συναγάγωμεν συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ἐπιπτώσεών των, ἐπὶ τῆς ὅλης πορείας τῆς οἰκονομίας μας. Τὰ ληφθέντα στοιχεῖα ἀφοροῦν κυρίως τὴν βιομηχανίαν τοῦ ἔτους 1962 ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀμέσως προηγούμενα ἔτη.

Ἀσφαλῶς μία ταυτόχρονος ἐξέτασις τοῦ συνόλου τῶν μεταβλητῶν ἐν προκειμένῳ εἶναι τοῦλάχιστον μὲ τὴν σημερινὴν «τεχνικὴν», ἀδύνατος. Ὡς ἐκ τούτου, λοιπόν, λαμβάνονται ὡς παράμετροι αἱ ὑπόλοιποι μεταβληταὶ καὶ ἐξετάζονται κυρίως τὰ βιομηχανικὰ κέρδη καὶ ἡ ἀμοιβὴ ἐργασίας. Ἐξετάζονται ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν δύο ἄντικρυς ἰσταμένων θεωρητικῶν τάσεων τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, δηλαδὴ ἐνίων δεδομένων τῆς Κεϋνσιακῆς θεωρίας ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν Πινάκων ἀναπαραγωγῆς τῶν συστατικῶν μερῶν τῆς ἀξίας τοῦ κοινωνικοῦ προϊόντος κατὰ Μάρξ καὶ Σεγκάλ.

Ἄτυχῶς διὰ τὴν καὶ κατ' εὐφημισμὸν εὐη-

μερίαν μας τὰ συμπεράσματα ὑπὸ ἀμφοτέρας τὰς παρατηρήσεις εἶναι ἀπογοητευτικά καὶ ἐν πολλοῖς ταυτίζονται. Σημειώνομεν δὲ ἀπογοητευτικά, διότι ἡ παρούσα ἀνάλυσις καταδεικνύει ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας μας δὲν εἶναι ὁμαλὴ, ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦλάχιστον πού ἐξετάζεται.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν κατ' ἀρχὴν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας, ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων διὰ τοῦ τεύχους τοῦ «Ἡ Ἑλληνικὴ βιομηχανία κατὰ τὸ ἔτος 1962» μᾶς δίδει τὰ κατωτέρω στοιχεῖα:

Τὸ κατώτατον ὄριον ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἀνδρός, κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους εἰς δραχμὰς — κατὰ χρονολογίαν ἰσχύος του — εἶχε τὰς ἀκολουθοῦσας μεταβολὰς:

24.8.1958	δραχ.	47,50	αὔξησις	—
1.9.1960	»	52,00	»	9,9%
26.6.1961	»	53,00	»	1,9%
1.6.1962	»	57,00	»	7,5%

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σύνδεσμος Βιομηχάνων παραθέτει τὴν ποσοστιαίαν αὔξησιν τοῦ Κατωτάτου ἡμερομισθίου συγκριτικῶς πρὸς τὴν ποσοστιαίαν αὔξησιν τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1959 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1962.

Ἰούνιος 1959 = 100

Χρονικὴ περίοδος	Ποσοστιαία αὔξεις	
	κατωτάτου ἡμερομισθίου	Δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ
Ἰούνιος ἔτους 1959	100,0	100,0
ἔτος 1959	100,0	100,7
» 1960	109,9	102,3
» 1961	111,6	104,1
» 1962	120,0	103,8

Ἡ ἀνωτέρω σύγκρισις θὰ ἐνδιέφερε τὰ μέγιστα τὸ ἀσκοῦν τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τοῦ κράτους ὄργανον. Μᾶς εἶναι ὅμως ἀδύνατον νὰ ἐνηοήσωμεν κατὰ τί ἡ σύγκρισις αὕτη ἐνδιαφέρει μίαν ἀνάλυσιν καθαρῶς οικονομικὴν. Διὰ τὸν οικονομολόγον τίθενται ἄλλα ἐρωτήματα, ἥτοι:

Ἀκολουθεῖ ἡ αὔξησις τοῦ ἡμερομισθίου καὶ γενικῶς τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος;

Τί εἰδικώτερον συμβαίνει εἰς τὴν βιομηχανίαν;

Ποῖον τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος;

Τί συμβαίνει συγκριτικῶς μετὰ τὴν χώραν μας εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης;

Ἄς ἴδωμεν:

Εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἡ αὔξησις τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον συνήθως τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ὄχι. (Νέα Οἰκονομία Ἰούλιος 1963).

Εἰς τὴν χώραν μας αἱ μεταβολαὶ τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος δὲν συνεβάδισαν μετὰ τὴν μεταβολὴν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς ἐργασίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα ἀπορροφᾷ:

εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν τὸ 62,4% αὐτοῦ
 » » Γαλλίαν » 62,6% »
 » » Ἰταλίαν » 52,4% »
 » » Ὀλλανδίαν » 59,5% »
 καὶ » » Βέλγιον » 53. % »

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Καθηγ. Σ. Ἀγαπητίδης ὑπολογίζει ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις ἀπορροφᾷ μόνον τὸ 34% περίπου τοῦ συνολικοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἄς ἐξετάσωμεν ὅμως περαιτέρω ποῖα ἡ αὔξησις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος εἰς τὴν μεταποίησιν κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον:

Μὲ ἔτος βάσεως: 1959 = 100 ἡ κίνησις τῶν τριμηνιαίων δεικτῶν παραγωγῆς ὀρισμένων βιομηχανικῶν κατηγοριῶν, ὡς καὶ τοῦ γενικοῦ συγκριτικῶς κατὰ τὰ ἔτη 1961 καὶ 1962, ἔχει ὡς κάτωθι:

Ἔτος βάσεως 1959 = 100

Κατηγορίαι	1961				1962			
	α' τερ.	β' τερ.	γ' τερ.	δ' τερ.	α' τερ.	β' τερ.	γ' τερ.	δ' τερ.
1. Δείκτης τροφ.-ποτῶν-καπνῶν	64,2	127,0	147,8	89,9	64,8	114,8	157,0	90,2
2. Δείκτης ὄλων τῶν ὑπολοίπων κλάδων	115,6	120,6	123,1	130,1	124,2	127,9	129,0	137,0
3. Γενικὸς δείκτης	100,9	122,4	130,1	118,6	107,2	124,2	137,0	123,4
4. Δείκτης ἐξαγομένων προϊόντων	14,1	150,6	182,4	75,3	20,4	108,0	216,3	76,5
5. Δείκτης καταναλισ(ν)ων ἐν τῇ χώρᾳ προϊόντων	111,4	119,9	124,3	123,4	117,6	126,6	128,2	129,0
6. Δείκτης καταναλωτικῶν ἀγαθῶν	95,4	120,7	128,7	112,9	100,8	119,4	135,6	117,9
7. Δείκτης κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν	118,0	132,6	138,0	135,8	127,1	141,9	146,8	140,9

Οἱ ρυθμοὶ παραγωγικότητος ἐξ ἄλλου κατὰ τὰ ἔτη 1951 - 1962 συμφώνως πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν (Καθηγ. Α. Παπανδρέου: Στρατηγικὴ Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος) ἔχουν κατ' ἔτος ὡς ἐξῆς:

	Ρυθμοὶ Παραγωγικότητος %
Πρωτογενῆς παραγωγή	4,6
Μεταποίησις	6,9
Κατασκευαί	5,6
Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς ὠφελείας	5,1
Μεταφοραί - Ἐπικοινωνίαι	3,9
Ἐπιχειρήσεις	3,6

Εἰδικώτερον εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἠθέλαμεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι μετὰ αὔξησιν τοῦ γενικοῦ δείκτη παραγωγῆς (Δ' τρίμηνα 1962)

23,4% τοῦ δείκτη παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν κατὰ 17,9% καὶ τοῦ δείκτη παραγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν κατὰ 40,9% ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ἂν ὑπάρχει τῷ ὄντι αὔξησις ἢ μείωσις ὅταν κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον αἱ αὐξητικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεῦτου ἀνδρὸς ἀνάγονται εἰς ποσοστὰ 9,9%, 11,6% καὶ 20%.

Τέλος ἂς συγκριθῇ τοῦτο μετὰ τὸν ἐμφανῶς ὑψηλότερον (6,9%) διὰ τὴν μεταποίησιν ρυθμὸν παραγωγικότητος ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους κλάδους τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος. Αἱ ἐν λόγῳ ὅμως μεταβολαὶ τῶν ἡμερομισθίων καταφαίνονται ἐναργέστερον ἐὰν συσχετισθῶν μετὰ τὸ προαναφερθὲν ποσοστὸν συμμετοχῆς τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα καὶ ὅταν μάλιστα κατὰ τὰ δεδομένα τῆς Ἐπιχειρήσεως Στατιστικῆς τοῦ Ι.Κ.Α. τὰ πράγματι καταβαλλόμενα ἡμερο-

μίσθια, μετὰ ἀπὸ ὅσας τὰς αὐξήσεις ἔχουν διὰ τὸ 1962 ὡς ἐξῆς εἰς δραχμὰς:

Κατηγορία Μισθωτῶν	1960	1961	1962
Ἄρρενες	70	73	77
Θήλεις	42	45	48
Μαθητευόμενοι	26	29	31
Γενικὸν μέσον ἡμερομίσθ.	59,1	62,1	69,0

Οὐσιώδεις στοιχεῖον διὰ τὴν ἀνὰ χεῖρας ἀνάλυσιν εἶναι καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς «προστιθεμένης ἀξίας» κατὰ ἀπασχολούμενον ἡμερομίσθιον ἐργάτην καὶ ἡ σύγκρισις μὲ τὰ ἀνωτέρω ἐξετασθέντα στοιχεῖα.

Ἡ προστιθεμένη ἀξία κατ' ἀπασχολούμενον ἡμερομίσθιον ἐργάτην ηὐξήθη:

ἀπὸ	40.800	δρχ.	τὸ	1958
εἰς	43,200	»	»	1959
καὶ »	51.400	»	»	1960

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἡμερομίσθιος βιομηχανικὸς ἐργάτης τῆς Περιοχῆς Ἀθηνῶν - Πειραιῶς κατὰ τὸ ἔτος 1960 (μέχρι τοῦ ὁποῦ μόνον διαθέτομεν στοιχεῖα) ἀπέδωσε δραχμὰς 51.400 ἐκ τῶν ὁποίων εἰσέπραξε 300 ἡμερομίσθια τοῦ ἔτους Χ γενικὸν μέσον ἡμερομίσθιον 59,1 = δραχμὰς 17.730 (ἡ βιομηχ. ἔρευνα 1960 Ε.Σ.Υ.Ε. τὰς ἀναβιβάζει εἰς δρχ. 18.300). Ἦτοι ὁ βαθμὸς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν ἀνέρχεται εἰς 190%.

Πρὶν τέλος εἰσέλθομεν εἰς τὴν θεωρητικὴν μελέτην τῶν ἐρευνηθέντων στοιχείων, θὰ παραθέσωμεν δύο ἀκόμη δεδομένα:

Πρῶτον δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1958 ἕως 1962 οὐσιώδης αὐξήσις τῆς ἀπασχολήσεως.

Ἀπὸ τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, τῶν εἰς ὠρισμένον δεῖγμα βιομηχανιῶν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων (570) προκύπτει:

ὅτι ἡ αὐξομοίωσις τῆς ἀπασχολήσεως ἔχει οὕτω:

1958 πρὸς 1957 μείωσις κατὰ	626	πρόσωπα
1959 » 1958 » »	3.528	»
1960 » 1959 αὐξήσις κατὰ	3.567	»
1961 » 1960 » »	2.736	»
1962 » 1961 » »	708	»

Δεύτερον, αὐξητικὴ μεταβολὴ τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου δὲν ἐμφανίζεται κατὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961.

Κατὰ τὰ δεδομένα τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν, αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961 ἦσαν ἀντιστοίχως 25.225 καὶ 25.570 ἑκατομμύρια δρχ. εἰς τρεχούσας τιμὰς, ἐνῶ αἱ ἀποσβέσεις καὶ λοιπαὶ προβλέψεις διὰ τὰ ἴδια ἔτη ἀνῆλθον ἀντιστοίχως εἰς 4.416 καὶ 4.928 ἑκατομμ. δρχ. εἰς τρεχούσας τιμὰς.

Ποῦ ὀφείλεται λοιπὸν τὸ τοιοῦτον ὕψος τῆς προστιθεμένης ἀξίας κατὰ τὰ ἀντίστοιχα ἔτη καὶ ἡ σοβαρὰ αὐξήσις αὐτῆς ὡς καὶ ὁ ηὐξημένος ἐτήσιος ρυθμὸς παραγωγικότητος ἐφ' ὅσον ἡ ὀργανικὴ σύνθεσις τοῦ βιομηχανικοῦ κεφαλαίου δὲν αὐξάνεται ἀναλόγως;

Ἀναγκαστικῶς, τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ αὐξητικὴ μεταβολὴ τῆς συναρτήσεως «προστιθεμένη ἀξία» καθορίζεται ἀπὸ τὴν μεταβολὴν μιᾶς ἄλλης «ἀνεξαρτήτου μεταβλητῆς» τῆς λεγομένης βαθμὸς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας.

Θὰ κλείσωμεν δμως τὸ Κεφάλαιόν μας μὲ μιαν σύντομον ἐξέτασιν τῶν βιομηχανικῶν κερδῶν.

Ἡ διερεύνησις τῶν Ἰσολογισμῶν ὡς καὶ τῶν λογαριασμῶν «Ἀποτέλεσμα Χρήσεως» βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μορφῆς Ἀνωλύμου Ἐταιρίας καὶ Ἐταιρίας Περιορισμένης Εὐθύνης τῶν χρήσεων 1960 καὶ 1961 δίδει τὰς κάτωθι πληροφορίας:

Ἄριθμὸς ἐπιχειρήσεων

Σύνολον

Ἐκ τῶν ὁποίων βιομηχανικαὶ

1960		1961	
A. E.	E. Π. E.	A. E.	E. Π. E.
1028	230	1150	290
1258		1440	
447		461	

Τῶν βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων ἡ διάρθρωσις τοῦ Παθητικοῦ εἰς ἑκατομμύρια δραχμ. ἔχει ὡς κάτωθι:

τῶν 447 βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἔτους 1960

τῶν 461 βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἔτους 1961

ἴδια κεφάλ.	Ξένα κεφάλ.	Σύνολον
4,402,9	10.038,1	14.441
4,961,8	11.708	16.669,8

Τὰ ἴδια κεφάλαια ἐν ἄρξεως χρήσεως τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων ἔχουν ὡς ἐξῆς:

τῶν 447 ἐπιχειρήσεων 1960 4.193

τῶν 461 ἐπιχειρήσεων 1961 4.766,8

Ἡ ἀνάλυσις τῶν κερδῶν τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, διὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961, ἔχει ὡς ἐξῆς εἰς ἑκατομμ. δραχμῶν.

Ανάλυσις	τῶν 447 επιχειρήσεων ἔτους 1960	τῶν 461 επιχειρήσεων ἔτους 1961
Σύνολον μικτῶν κερδῶν	3.008,6	3.376,7
Ἐξ ὧν:		
Γενικά ἔξοδα, τόκοι κ.λ.π.	1.958,0	2.356,1
Ἀποσβέσεις χρήσεως	584,8	604,4
Σύνολον ἐξόδων	2,542,8	2.960,5
Καθαρά κέρδη χρήσεως	465,8	416,1
	3.008,6	3.376,6

Συνεπῶς ἡ ἀποδοτικότητα τῶν ἰδίων κεφαλαίων εἰς καθαρὰ καὶ μικτὰ κέρδη εἰς ἑκατομ. δραχμάς, ἔχει ὡς ἀκολούθως:

	Ἴδια κεφάλαια	Καθαρά κέρδη	Μικτὰ κέρδη
447 ἐπιχειρ. ἔτους 1960	4.193	$\frac{465,8}{(11,11\%)}_0$	$\frac{3008,6}{(71,75\%)}_0$
461 » » 1961	4.766,8	$\frac{416,1}{(8,73\%)}_0$	$\frac{3376,6}{(70,83\%)}_0$

Ἡ ἀποδοτικότητα δηλαδή τῶν ἰδίων κεφαλαίων εἶναι ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶν κερδῶν 11,11% καὶ 8,73% ἀντιστοίχως καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μικτῶν κερδῶν 71,75% καὶ 70,83% ἀντιστοίχως διὰ τὰς χρήσεις 1960 καὶ 1961.

Τὸ μέσον δὲ καθαρὸν ἐτήσιον κέρδος τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961 τῶν ἐξεταζομένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι δι' ἑκάστην ἀντιστοίχως δραχμαὶ 1.042.058 καὶ 902.603.

Τὸ δὲ μέσον ἀκαθάριστον ἐτήσιον κέρδος ἑκάστης ἐξ αὐτῶν ἀνέρχεται διὰ τὰ αὐτὰ ἔτη ἀντιστοίχως εἰς δραχμάς 6.730.648 καὶ 7.324.512.

Αἱ διαφοραὶ μεταξὺ ἀκαθαρίστων καὶ καθαρῶν κερδῶν, ἐλλείπει στοιχείων, δὲν θὰ διερευνηθοῦν ὑφ' ἡμῶν. Ἐὰν δηλαδή ἀποκρύπτονται κέρδη ἢ δημιουργοῦνται ἔσκεμμένως ἀφανῆ ἀποθεματικά, ἢ ἐμφανίζονται εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς ἀλλοιωμένοι εἰκόνες τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν ἐπιχειρήσεων λόγῳ φοροδιαφυγῆς, εἶναι ζητήματα τὰ ὅποια ἡ παρούσα μελέτη δὲν θὰ ἐξετάσῃ. Ἀπλῶς παραθέτομεν, ὅπως ἐνδεικτικῶς, τὰ ἀνωτέρω ἐπίσημως δημοσιευθέντα στοιχεῖα, (δεδομένου ὅτι εἶναι περιορισμένοι αἱ πηγαὶ εἰς τὴν χώραν μας) καὶ μόνον εἰς αὐτὰ βασιζόμενοι προχωροῦμεν εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάλυσίν μας.

Πρὶν ὅμως προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐκφράσιν τῶν ἀνωτέρω δεδομένων διὰ τῆς Κεϋνσιακῆς θεωρίας ἐξεταζομένων ὡς μεταβλητῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας, θὰ διατυπώσωμεν ὅπως περιληπτικῶς τὴν θεωρίαν τοῦ Πολλαπλασιαστοῦ ἀλγεβρικῶς, τὴν «Ἀρχὴν τῆς ἐπιταχύνσεως» καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ὀριακῆς ροπῆς πρὸς κατανάλωσιν.

Ἐὰν ὁ πολλαπλασιαστὴς κατ' ἀρχὴν ἐκφράζῃ

τὴν ποσοστιαίαν σχέσιν τῆς μεταβολῆς τοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐπενδύσεως

$$\begin{aligned} \text{ἐὰν } Y &= \text{Εἰσόδημα} \\ I &= \text{Ἐπένδυσις} \\ \text{καὶ } C &= \text{Κατανάλωσις} \end{aligned}$$

αἱ δὲ ὀριακαὶ μεταβολαὶ αὐτῶν ΔY , ΔI καὶ ΔC

$$\begin{aligned} \text{τότε } Y &= I + C \\ \text{καὶ } \Delta Y &= \Delta I + \Delta C \\ \Delta I &= \Delta Y - \Delta C \\ \Delta C &= \Delta Y - \Delta I \end{aligned}$$

Ἐὰν ὁ πολλαπλασιαστὴς εἶναι K τότε ἡ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος

$$\Delta Y = K \cdot \Delta I \text{ δηλ. } K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$$

Ὁ πολλαπλασιαστὴς δηλ. ἰσοῦται μὲ τὸν λόγον τοῦ ὀριακοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὴν πρωταρχικὴν ὀριακὴν ἐπένδυσιν

$$\text{Ἐπειδὴ ὅμως } \Delta I = \Delta Y - \Delta C$$

$$K = \frac{\Delta Y}{\Delta Y - \Delta C} = \frac{\frac{\Delta Y}{\Delta Y}}{\frac{\Delta Y - \Delta C}{\Delta Y}}$$

$$\text{ἦτοι } K = \frac{1}{1 - \frac{\Delta C}{\Delta Y}} \quad (1)$$

Ἄρα ὁ πολλαπλασιαστὴς ἰσοῦται μὲ τὸ ὀριακὸν εἰσόδημα (μονάδα) διὰ τῆς μονάδος μειωμένης κατὰ τὴν ὀριακὴν κατανάλωσιν.

Ἐκ τοῦ τύπου (1) συνάγομεν ὅτι:

$$K \left(1 - \frac{\Delta C}{\Delta Y} \right) = 1 \quad \eta \quad 1 - \frac{\Delta C}{\Delta Y} = \frac{1}{K}$$

και $\frac{\Delta C}{\Delta Y} = 1 - \frac{1}{K} \quad (2)$

Ωστε η όριακή κατανάλωσις εύρσκεται εάν εκ του συνολικού εισοδήματος αφαιρέσωμεν τον λόγον του εισοδήματος προς τον πολλαπλασιαστήν.

Τούτο σημαίνει ότι ο πολλαπλασιαστής είναι αύξουσα συνάρτησις της όριακής καταναλώσεως. Όσον δηλαδή μεγαλώνει η όριακή κατανάλωσις τόσοσιν μεγαλώνει ο πολλαπλασιαστής.

Επιτάχυνσιν άφ' έτέρου ονομάζομεν την σχέσιν της αύξήσεως της επενδύσεως εις ώρισμένον χρονικόν σημείον ένεκα της αύξήσεως της καταναλώσεως. Η σχέσις δηλαδή όριακής καταναλώσεως και όριακής επενδύσεως.

Τέλος η όριακή ροπή προς καταναλώσιν είναι ο λόγος της όριακής αύξήσεως της καταναλώσεως προς την όριακήν αύξησιν του εισοδήματος $\left(\frac{\Delta C}{\Delta Y} \right)$. Κατά τον διαψυχικόν Νόμον του KEYNES (αί καταναλωτικαί ανάγκαι των ανθρώπων και της κοινωνίας είναι περιωρισμέναί έστω και αν τὸ εισόδημα αύξάνει) η καταναλώσις αύξάνει μὲν άπολύτως ως προς την αύξησιν του εισοδήματος ούχι όμως κατ' ανάλογον ποσοστόν αλλά και μικρότερον. Δηλαδή η καταναλώσις μεταβάλλεται όμορρόπως προς τὰς μεταβολὰς του εισοδήματος αλλά κατά διάφορα ποσοστά. Ούτω ο KEYNES εισάγει την έννοιαν της φθινοούσης όριακής ροπής προς καταναλώσιν.

Την έννοιαν αυτήν δὲν έπηλήθευσαν αι στατιστικαί έρευναι της σχέσεως καταναλώσεως και επενδύσεως. Αντιθέτως διεπιστώθη σταθερά σχέσις αύξήσεως της καταναλώσεως προς τὸ αύξανόμενον εισόδημα, διεπιστώθη δηλαδή σταθερά όριακή ροπή προς καταναλώσιν. Υπελογίσθη μάλιστα ότι η σχέσις μεταξύ καταναλώσεως και εισοδήματος κατά μέσον όρον έχει ως έξής:

Καταναλώσις εις χρηματικάς μονάδας 20, 60, 100, 140, 180, 220, 260.

Εισόδημα εις χρηματικάς μονάδας 0, 50, 100, 150, 200, 250, 300.

Δηλαδή υπάρχει σταθερά όριακή ροπή προς καταναλώσιν ίση προς 4/5.

Μὲ δεδομένα λοιπόν δια την χώραν μας την άμοιβήν εργασίας και τὸ βιομηχανικόν κέρδος (ένδεικτικῶς πάντοτε) έξεταστέον ποία αι δυναταί μεταβολαί των επενδύσεων και περαιτέρω του εισοδήματος εάν μετεβάλλοντο «άνεξαρτήτως» η άμοιβή εργασίας αύξητικῶς και τὰ βιομηχανικά κέρδη μειωτικῶς.

Εάν τὸ έτος 1960, μέρος των καθαρών κερδών εκ δραχμ. 465.800.000 δια τὰς 447 βιομηχανικάς επιχειρήσεις, (1.042.058 κατ' επιχείρησιν), έτοποθετήτο εις την αύξησιν των ήμερομισθίων των εργατών της βιομηχανίας Αθηνών - Πειραιώς (των 447 επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) αι θετικαί επιπτώσεις εις

την οικονομίαν θα ήσαν σοδαραί λόγω της αύξήσεως της ζητήσεως. Τονίζομεν ένταύθα ότι δὲν όμιλοῦμεν άορίστως περι αύξήσεως μισθών και ήμερομισθίων, όπότε δὲν... κινδυνεύομεν εκ των γνωστών άπόψεων περι δημιουργίας εν προκειμένω πληθωριστικῶν τάσεων, αλλά όμιλοῦμεν περι αναδιάρθρωσεως εισοδηματικής μεταξύ βιομηχανου (κέρδη καθαρά δραχμαί 1.042.058 και μικτά 6.730.648) και βιομηχανικου εργατου (μέσον ήμερομισθιον δραχμαί 59,10). Αφ' έτέρου η άποψις καθ' ήν, η ύπερ της άμοιβής της εργασίας μειώσις των βιομηχανικῶν κερδών, θα είχε δυσμενείς επιπτώσεις επί των επενδύσεων παγίων κεφαλαίων εις την βιομηχανίαν, δὲν εύσταθεί. Διότι άφ' ένός μὲν αύξητικαί μεταβολαί εις τὰς επενδύσεις, κατά τὰ στοιχεία που παραθέσαμεν, δὲν δικαιολογούν την άποψιν, άλλ' άφ' έτέρου ως διαπιστούται εκ της διερευνήσεως του παθητικού σκέλους των Ισολογισμών, η διαφορά μεταξύ ξένου και ίδιου κεφαλαίου, κατά τὰ τελευταία έτη βαίνει συνεχῶς αύξανόμενη και συνεπῶς αι πραγματοποιούμεναι επενδύσεις πηγάζουν μάλλον εκ διανεισμού. Αντιθέτως βασίμως δυναταί τις νὰ υποστηρίξη ότι τὸ ύψηλόν εισόδημα του βιομηχανου αύξάνει την ζήτησιν των αγαθών πολυτελείας, κατά κανόνα προελεύσεως έξωτερικου, με συνέπειαν την ύψηλήν έλλειμματικήν διαφοράν του Ισοζυγίου του έξωτερικου έμπορίου μας.

Κατόπιν των άνωτέρω έρωτάται η ως ειρηται αναδιάρθρωσις, ποίας πολλαπλασιαστικὰς επιπτώσεις δύναται νὰ έχη επί ώρισμένων οικονομικῶν μεγεθών;

Εάν έχωμεν σταθεράν όριακήν ροπήν προς καταναλώσιν ίσην με 4/5, δηλαδή. αν δια κάθε αύξησιν άμοιβής 100 δραχμών ο βιομηχανικός εργατης καταναλίσκει τὰς 80 δραχμάς, τότε έπειδη $\frac{\Delta C}{\Delta Y} = \frac{4}{5}$ συμφώνως προς

τον τύπον (1) ο πολλαπλασιαστής $K = \frac{1}{1 - \frac{4}{5}} = 5$

Συνεπῶς με όριακήν ροπήν προς καταναλώσιν 4/5 έχομεν δια πάσαν αύξησιν της επενδύσεως μίαν πενταπλασίαν αύξησιν εισοδήματος άφου

$$K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \text{ και } \Delta Y = K \cdot \Delta I$$

Τὸ ούσιώδες όμως έδῶ είναι η έξεύρεσις της σχέσεως επιταχύνσεως. Ποία δηλαδή κατά αύξητικήν μεταβολήν της όριακής καταναλώσεως θα είναι η μεταβολή εις την επένδυσιν;

Επί της ύπάρξεως κατ' αρχήν ένός θετικού βαθμού επιταχύνσεως εις την οικονομίαν μας, θεωρούμεν περιττόν νὰ επιμείνωμεν. Και δεδομένου ότι η παρούσα μελέτη δὲν σκοπεί νὰ δώση φωτογραφίαν της οικονομίας μας (άδύνατον άλλωστε λόγω των «στοιχείων» που διαθέτομεν) αλλά επιδιώκει την έξέτασιν των μεταβολών των μεγεθών, δυνάμεθα λαμβάνοντες άριθμητικὰς τιμάς δια την σχέσιν όρια-

κῆς καταναλώσεως καὶ ἐπενδύσεως νὰ ὀλοκληρώσωμεν τὴν εἰκόνα τῶν συμμεταβολῶν τῶν ἐξεταζομένων οικονομικῶν μεγεθῶν.

Ἐὰν δηλαδὴ ἡ αὐξησις τῶν ἐπενδύσεων διὰ κάθε αὐξησιν τῆς καταναλώσεως (ὡς πρὸς τὴν αὐξησιν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐργάτου) σχετικῶς, ἀνάγεται εἰς τὰς ἀριθμητικὰς τιμὰς $1/4$, $1/3$, $1/2$, καὶ μὲ πολλαπλασιαστικὴν ἐπενδύσεως 5, τότε κάθε αὐξησις τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἡμερομισθίου ἐργάτου κατὰ ἑκατὸν δραχμὰς θὰ ἔχη μὲ τὰς ἀνωτέρω ἀριθμητικὰς τιμὰς εἰς τὴν σχέσιν ὀριακῆς καταναλώσεως καὶ ὀριακῆς ἐπενδύσεως τὴν αὐξησιν τοῦ ἐκ τῆς βιομηχανίας ποσοστοῦ τοῦ εἰσοδήματος ἀντιστοίχως κατὰ δραχμὰς 100, 135 καὶ 200, διότι

$$K = 5, \frac{\Delta C}{\Delta Y} = \frac{4}{5} \text{ καὶ } \Delta C = 80.$$

Σαφῶς λοιπὸν συνάγονται αἱ θετικαὶ ἐπιπτώσεις τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τοῦ βιομηχανικοῦ ἐργάτου βάσει τῶν ἐξετασθέντων στοιχείων μελετουμένων ὡς ἀνωτέρω ὑπὸ τὰς Κεῦνσιακὰς ἀπόψεις ὡς καὶ τῆς γνώμης τῆς σταθερᾶς ὀριακῆς ροπῆς πρὸς κατανάλωσιν.

Εἰσερχόμεθα ἤδη εἰς μίαν διὰ τῶν πινάκων ἀναπαραγωγῆς, τῶν συστατικῶν μερῶν τῆς ἀξίας, τοῦ βιομηχανικοῦ προϊόντος, παρατήρησιν ἐπὶ τῆς βιομηχανίας μας, κυρίως ἀπὸ ἀπόψεως βιομηχανικοῦ κέρδους καὶ ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Ὡς γνωστὸν οἱ πίνακες ἀναπαραγωγῆς ἀποτελοῦν τεχνικὴν ἀπεικονίσεως τῆς κινήσεως (ἀναπαραγωγῆς) τοῦ κοινωνικοῦ (ἢ βιομηχανικοῦ) προϊόντος ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ τὴν ἀπλήν ἀναπαραγωγὴν τῶν μερῶν τοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν εὐρείαν.

Δηλαδὴ τὴν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἀναπαραγωγῆς αὐξησιν τοῦ ἐπενδυομένου σταθεροῦ κεφαλαίου. Πρὶν ἀναφέρομεν ἐν περιλήψει πῶς λαμβάνει χώραν ἡ πραγματοποιήσις τῶν μερῶν τοῦ βιομηχανικοῦ προϊόντος εἰς τὴν ἀπλήν καὶ εὐρείαν ἀναπαραγωγὴν, σημειώνομεν ὅτι τὸ κεφάλαιον δὲν διακρίνεται εἰς πάγιον καὶ κυκλοφοροῦν, ἀλλὰ εἰς σταθερὸν καὶ μεταβλητόν. Τὸ σταθερὸν διαλαμβάνει τὰς παγίας ἐγκαταστάσεις, πρώτας ὕλας καὶ καυ-

σίμους ὕλας καὶ τὸ μεταβλητὸν τὴν ἐργασίαν. Ἡ ἐργασία ἢ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν κίνησιν τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως, ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ παράγῃ ἀξίας περισσοτέρας ἀπὸ ὅσας τῆς χρειάζονται διὰ νὰ ἀναπαραχθῇ. Ὁ οὕτω ἐπὶ πλέον χρόνος (πρόσθετος) τῆς κινήσεως τῆς ἐργασίας δημιουργεῖ τὴν ὑπεραξίαν.

Τὸ θεωρητικὸν βάθρον τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων δὲν θὰ κρίνωμεν, διότι σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης εἶναι νὰ ἐξετάσῃ ἓνα τομέα τῆς οικονομικῆς πραγματικότητος τῆς χώρας μας, χρησιμοποιοῦσα ὡς «ἐργαλεῖα» τὰ μέσα ποὺ παρέχουν αἱ διάφοροι τάσεις τῆς οικονομικῆς ἐπιστήμης.

Καὶ κατ' ἀρχὴν ἀναφέρομεν πῶς ἀναπαράγονται τὰ στοιχεῖα τοῦ βιομηχανικοῦ κεφαλαίου, ἐντὸς ὀρισμένης οἰκονομίας μεταβάλλονται ἀντικειμενικῶς μορφήν (διὰ τῆς μεταποιήσεως) καθιστάμενα τελικῶς τὸ βιομηχανικὸν ἐκεῖνο ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἐπαναρρέει εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὅταν ἀρχίζῃ ὁ ἐπόμενος κύκλος τῆς διαδικασίας αὐτῆς.

Μὲ κριτήριον τὸ ἀντικείμενον τῆς παραγωγῆς τῆς, διακρίνομεν τὴν βιομηχανίαν εἰς δύο κεφαλαιώδεις τομεῖς. Τὸν τομέα ὅστις παράγει διὰ τὴν παραγωγὴν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κλάδους: ἐξορυκτικὴ βιομηχανία, μεταλλουργία, μηχανουργία κλπ. καὶ τὸν τομέα ὅστις παράγει διὰ τὴν κατανάλωσιν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κλάδους: βιομηχανία ἱματισμοῦ, τροφίμων κλπ. Θὰ συμβολίζωμεν ἐνταῦθα μὲ Α τὸν πρῶτον τομέα καὶ Β τὸν δεύτερον τομέα.

Ἐστὼ ὅτι κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ἔτους ἀναπαραγωγῆς ὁ τομεὺς Α ἀποτελεῖται ἐκ 5.000 μονάδων ἀξίαν ἀναλυομένην εἰς 4.000 μονάδας σταθερὸν Κεφάλαιον (ἐφεξῆς Σ) καὶ 1.000 μονάδας Μεταβλητὸν Κεφάλαιον (ἐφεξῆς Μ). Μὲ βαθμὸν ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας 100% εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἀναπαραγωγῆς τὸ προϊόν τοῦ Α τομέως θὰ συντίθεται ἀπὸ 6.000 μονάδας διότι θὰ διαλαμβάνει καὶ 1.000 μονάδας ὑπεραξίαν (ἐφεξῆς Υ) καὶ θὰ εἶναι τῆς μορφῆς τῶν μέσων παραγωγῆς, δηλαδὴ:

$$\left. \begin{array}{l} \text{Ἐναρξιν ἔτους} \\ \text{ἀναπαραγωγῆς} \end{array} \right\} 4000 \Sigma + 1000 M = 5000 \text{ Κεφάλαιον}$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{Λήξιν ἔτους} \\ \text{ἀναπαραγωγῆς} \end{array} \right\} 4000 \Sigma + 1000 M + 1000 Y = 6000 \text{ Προϊὸν}$$

Ἐστὼ ἀκόμη ὅτι ὁ Β τομεὺς (παραγωγή καταναλωτικῶν ἀγαθῶν) ἔχει ἀντιστοίχως τὴν διάρθρωσιν:

$$\left. \begin{array}{l} \text{Ἐναρξιν ἔτους} \\ \text{ἀναπαραγωγῆς} \end{array} \right\} 2000 \Sigma + 500 = 2500 \text{ Κεφάλαιον}$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{Λήξιν ἔτους} \\ \text{ἀναπαραγωγῆς} \end{array} \right\} 2000 \Sigma + 500 M + 500 Y = 3000 \text{ Προϊὸν}$$

Ἡ ὀργανικὴ σύνθεσις τοῦ κεφαλαίου δηλαδὴ ἡ σχέσις σταθεροῦ πρὸς μεταβλητὸν κεφάλαιον (Σ), ἐλήφθη καὶ διὰ τοὺς δύο τομεῖς ἴσον πρὸς 4.

Ἡ διάταξις ὁθεν τοῦ πίνακος ἀναπαραγωγῆς εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους (προϊὸν) θὰ ἔχη ὡς ἐξῆς:

A' τομείς	4.000 Σ	+	1.000 M + 1.000 Y	=	6.000
B' τομείς	2.000 Σ	+	500 M + 500 Y	=	3.000

Διὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ἐπομένου ἔτους ἀναπαραγωγῆς τὸ προϊόν μετατρέπεται εἰς κεφάλαιον πραγματοποιούμενον ὡς ἑξῆς:

1) Τὸ ΑΣ πραγματοποιεῖται ἐντὸς τοῦ πρώτου τομέως διότι τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ μέσα παραγωγῆς τὰ ὁποῖα χρειάζεται ὁ Α' τομείς.

2) Τὰ ΒΜ καὶ ΒΥ πραγματοποιοῦνται ὡσαύτως ἐντὸς τοῦ τομέως τῶν διότι ἀποτελοῦνται ἀπὸ προϊόντα καταναλώσεως τὰ ὁποῖα καταναλίσκουν οἱ ἀπασχολούμενοι καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῆς ὑπεραξίας.

3) Τὰ ΑΜ καὶ ΑΥ ἀποτελούμενα ἀπὸ μέσα παραγωγῆς πραγματοποιοῦνται ἐντὸς τοῦ Β τομέως εἰς τὸν ὁποῖον ἐπενδύονται καὶ ἀ-

ποτελοῦν τὸ σταθερὸν (Σ) κεφάλαιον του, συγχρόνως δὲ τὸ ΒΣ ἀποτελούμενον ἀπὸ προϊόντα καταναλώσεως πραγματοποιεῖται ἐντὸς τοῦ τομέως Α ἰκανοποιοῦν τὰς καταναλωτικὰς ἀνάγκας τῶν ἀπασχολουμένων καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν ὑπεραξίας (ΑΜ καὶ ΑΥ). Λαμβάνουν δηλαδὴ χώραν αἱ ροαὶ μεταξὺ τῶν δύο κλάδων: ΑΜ + ΑΥ εἰς ΒΣ καὶ ΒΣ εἰς ΑΜ + ΑΥ.

Ἐὰν δὲν ἔχομεν ἀπλὴν ἀλλὰ εὐρείαν ἀναπαραγωγὴν, δηλαδὴ μέρος τῆς ὑπεραξίας μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἀναπαραγωγῆς, ἐπενδύεται εἰς σταθερὸν καὶ μεταβλητὸν κεφάλαιον, τότε αἱ ἐσωκλαδικαὶ καὶ διακλαδικαὶ ροαὶ θὰ πραγματοποιοῦνται κατὰ τοὺς κατωτέρω πίνακας.

Πίναξ τέλους 1ου ἔτους εὐρείας ἀναπαραγωγῆς

A' τομείς	4000 Σ	+	1000 M + 1000 Y	=	6000
A' τομείς	1500 Σ	+	750 M + 750 Y	=	3000

(εἰς τὸν Α τομέα ἡ ὀργανικὴ σύνθεσις τοῦ Β τομέα ἴση πρὸς 2).
κεφαλαίου Σ/Μ ἐλήφθη ἴση πρὸς 4 καὶ εἰς τὸν

Πίναξ ἐναρξέως 2ου ἔτους ἀναπαραγωγῆς

A' τομείς	4400 Σ	+	1100 M + 500 Y	=	6000
B' τομείς	1600 Σ	+	800 M + 600 Y	=	3000

Ἐπενδύεται τμῆμα τῆς ὑπεραξίας κατὰ λόγον τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τοῦ κεφαλαίου.

Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τὰ ἀφορῶντα τὴν βιομηχανίαν μας στατιστικὰ δεδομένα, διὰ νὰ διαπιστώσωμεν ἂν εἰς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν λαμβάνει χώραν αὐτοῦ τοῦ εἶδους λειτουργικὴ ἐπένδυσις.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐτησίως βιομηχανικῆς ἐρεύνης τοῦ ἔτους 1980 τῆς Ε.Σ.Υ.Ε. ἔχουν ὡς ἑξῆς διὰ τοὺς τομείς τοῦ ἐνδιαφέροντός μας.

1) Ἀκαθάριστος ἀξία βιομηχ. παραγωγῆς	31.277.000.000
Προστιθεμένη ἀξία	10.039.000.000

Κατὰ συνέπειαν σταθερὸν κεφάλαιον	21.238.000.000
-----------------------------------	----------------

2) Προσθεμένη ἀξία	10.039.000.000
Ἀμοιβὴ ἀπασχολουμένων	4.041.000.000

Κατὰ συνέπειαν ὑπεραξία 5.998.000.000

Ὡστε ἡ ἀκαθάριστος ἀξία παραγωγῆς θὰ πρέπει νὰ ἔχη τὴν κατωτέρω διάρθρωσιν χωρὶς διάκρισιν εἰς δύο τομείς.

$$21.238.000.000 \Sigma + 4.041.000.000 M + 5.998.000.000 Y = 31.277.000.000.$$

Προσπαθήσαμεν τελείως ἐμπειρικῶς, ἐκ τοῦ εἶδους τῶν βιομηχανιῶν, νὰ ἐπιτύχωμεν μίαν διάκρισιν εἰς Α καὶ Β τομείς, τὰ ἀνωτέρω συστατικὰ μέρη τῆς ἀξίας τοῦ βιομηχανικοῦ προϊόντος. Ἡ διάκρισις ποὺ ἐπιχειρήσαμεν δίδει κατὰ τεκμήριον τὰ 26% τῆς ἀξίας τῆς ἀκαθαρίστου παραγωγῆς εἰς προϊόντα βαρείας βιομηχανίας καὶ τὰ 74% ἐλαφρᾶς. Ἐὰν ὅμως μία πραγματικὴ ἀνάλυσις τοῦ σημείου

αυτού ἔδιδεν τελείως διαφορετικὴν σύνθεσιν, ἢ κατὰ τεκμήριον ἰδική μας διάκρισις δὲν χάνει τὴν σημασίαν τῆς, διότι σκοπὸς ἐνταῦθα εἶναι ἡ ἐξακρίβωσις τῆς τοποθετήσεως τῶν βιομηχανικῶν κερδῶν καὶ ἡ διὰ τὴν βιομηχανίαν σημασία τῆς αὐξήσεως τῆς ἀμοιβῆς

τῆς ἐργασίας καὶ ὄχι αἱ διακλαδικαὶ σχέσεις τῶν δύο τομέων.

Μὲ κατὰ τεκμήριον συνεπῶς διάκρισιν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ποσοστὰ, τὸ προϊόν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τοῦ ἔτους 1960, ἐμφανίζεται ὡς εἰς τὸν κάτωθι πίνακα:

Μειώσεται τὴν συμμετοχὴν εἰς ἀγορὰν τῶν ἐξωτερικῶν

$$\begin{aligned}
 \text{τομῶν Α} & \quad 552266000 \text{ Σ} + 1050.000.000 \text{ Μ} + 1560000000 \text{ Υ} = 8132660000 \sim 26\% \\
 \text{τομῶν Β} & \quad 1511600000 \text{ Σ} + 2991.000.000 \text{ Μ} + 4438000000 \text{ Υ} = 23145000000 \sim 74\% \\
 \hline
 & \quad 21235000000 \text{ Σ} + 40410000000 \text{ Μ} + 59980000000 \text{ Υ} = 312770000000 = 100\%
 \end{aligned}$$

Μὲ τὰ προεκτεθέντα παραδείγματα τῶν δύο πινάκων ἀπλῆς καὶ εὐρείας ἀναπαραγωγῆς, ἔγινεν σαφὲς ὅτι ὑπάρχει εὐρεία ἀναπαραγωγή ὅταν μέρος τοῦ βιομηχανικοῦ κέρδους ἐπενδύεται καὶ ὅταν ἡ ἐργασία ἀμοιβεται εἰς τὴν ἀξίαν τῆς. Δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ καθαρὰ ἐπένδυσις παγίων ἐγκαταστάσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν χωρὶς τὴν ἀντίστοιχον αὐξήσιν τοῦ ἀμοιβομένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Τίθενται οὕτω ἐν κατακλειδί δύο θέματα ποῦ θὰ διατεθῇ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατυπωμένην διάρθρωσιν ἢ αὐξήσις τῶν ἀμοιβῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ ποῦ τοποθετοῦνται τὰ ὑπέρογκα βιομηχανικὰ κέρδη. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα τὰ στοιχεῖα ποῦ παραθέσαμεν σχετικῶς πρὸς τὸ χαμηλῶτατον ἡμερομίσθιον τοῦ βιομηχανικοῦ ἐργάτου καὶ τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας εἰς τὸ ἔθνικόν εἰσοδήμα, δὲν γεννᾷ καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι αἱ αὐξήσεις των θὰ στραφοῦν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ποῦ χρησιμοποιοῦνται ὁμως τὰ ὑψηλὰ βιομηχανικὰ κέρδη; Ἐκ τῆς διερευνήσεως τῶν ἰσολογισμῶν τῶν 447 βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μορφῆς ΑΕ καὶ ΕΠΕ, χρήσεως 1960 καὶ τῶν 461 βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς ἰδίας μορφῆς χρήσεως 1961 προκύπτουν εἰσέτι τὰ ἑξῆς:

1960 Πάγιον ἐνεργητικὸν μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἀποσβέσεων 5.194.300.000

1961 Πάγιον Ἐνεργητικὸν μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἀποσβέσεων 5.927.000.000

Αύξητικὴ μεταβολὴ ἐπενδύσεων παγίου ἐνεργητικοῦ	733.500.000
1960 Παθητικὸν - Ξένα κεφάλαια	10.038.300.000
1961 Παθητικὸν - Ξένα κεφάλαια	11.707.900.000

Ἐπὶ πλέον εἰσρεύσαντα ξένα κεφάλαια 1.669.600.000

Συνεπῶς ἡ αὐξήσις τῶν παγίων ἐπενδύσεων μεταξὺ 1960 καὶ 1961 ὑπερκαλύπτεται ἀπὸ τὸ εἰσρεύσαν ξένον κεφάλαιον.

Δὲν θέλομεν νὰ καταλήξωμεν διὰ τῆς παρούσης ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γίνονται βιομηχανικαὶ ἐπενδύσεις. Καταλήγομεν ὁμως εἰς τὸ ὅτι δὲν γίνεται εὐρεία ἀναπαραγωγὴ κατὰ τὸ παραγωγικὸν κύκλωμα εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ἀπὸ πλευρᾶς δηλαδὴ ἐσωτερικῆς λειτουργικῆς τὰ κολοσσιαία κέρδη ἐκτρέπουν τὴν ζήτησιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, γνωστοῦ ὄντος τοῦ τρόπου διαβιώσεως ὠρισμένης τάξεως ἀνθρώπων εἰς τὴν χώραν μας.

Νομίζομεν δὲ ὅτι καθίσταται πλέον σαφῆς ἡ οἰκονομικὴ σημασία διὰ τὴν βιομηχανίαν μας, μιᾶς ἀμέσου ἀναδιρθώσεως τῆς σχέσεως βιομηχανικῶν κερδῶν καὶ ἀμοιβῆς ἐργασίας, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιπτώσεως ἐπὶ τῶν ἐπενδύσεων, τοῦ εἰσοδήματος καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ ὄγκου τῆς ἀπασχολήσεως.

